

LEAGLEONE: Hrozí, že se z věřitelů stanou dlužníci

V Česku loni ubylo lidí v exekuci i v insolvenčních řízeních. Exekuci mělo minulý rok přes 666 000 lidí.

Je vztah dlužníka a věřitele vyvážený? Co může přinést klesající vymahatelnost? Jaké dopady může mít pokles míry uspokojení pohledávek?

Mají se dluhy ještě platit?

Evropská směrnice požaduje zkrácení oddlužení u podnikatelů, kterých je v oddluženích jen nepatrná část, odhadem 5 %. Cílem je rozvíjet podnikání živnostníků, kteří nesou podnikatelské riziko, vydělávají si na sebe, a ještě přispívají do státní kasy. Něco zcela jiného je podporovat konzum spotřebitelů, kteří reprezentují zbývajících 95 %.

Ekonomičtí i právní experti se shodují, že plošné zkrácení oddlužení vysílá do společnosti signál, že dluhy se nemusí platit.

“Zamýšlené změny oddlužení narušují základní zásadu, na které stojí náš právní řád, sice že dluhy se mají platit. To ohrožuje důvěru občanů ve stát a ve vykonatelnost práva. Neuvážené zásahy státu do právní úpravy oddlužení by se promítly do ceny hypoték, úvěrů na nákup aut, leasingů a dalších produktů,” říká předseda České advokátní komory Robert Němec.

Matematika je jednoduchá. Za neplatiče platí v konečném důsledku všichni, kteří své závazky plní.

Zkrácení oddlužení by poškodilo všechny

Podobně to vnímá jednatelka analytické společnosti InsolCentrum Jarmila Veselá: “Plošné zkrácení oddlužení na 3 roky poškozuje občany obcí, vlastníky bytů a členy bytových družstev. Je to vidět například u malých družstev a SVJ. Když jeden z vlastníků bytů neplatí, ohrožuje tím bezprostředně své sousedy. Mnohdy to za něj musí platit nízkopříjmoví lidé nebo senioři. Tam už opravdu může docházet k tragédiím.”

Kdo je typický dlužník

Experti se shodují v tom, že při novelizacích právních předpisů je třeba vědět, jak funguje platná úprava v praxi. Nevyplácí se provádět změny bez důkladného vyhodnocení ověřitelných dat. Z tohoto pohledu je podstatné, jaký je profil typického dlužníka v oddlužení.

Největší skupinu dlužníků v oddlužení tvoří práceschopní lidé v produktivním věku.

“Ti se mohou oddlužit už dnes za 3 roky, když splatí věřitelům 60 % dluhů,” říká insolvenční expert Michal Žižlavský a pokračuje: “Pokud to nezvládnou, oddluží se za 5 let, když splácí po dobu 60-ti měsíců alespoň tolik, kolik se po nich dá spravedlivě požadovat.”

Klíčová otázka tak zní, jestli je to málo, když si práceschopní lidé v produktivním věku mohou rozložit dluh do 3 let a ještě se jim 40 % odpustí, případně když mohou splatit ještě méně za 5 let. “A na to ať si odpoví každý z nás, protože to, co nezaplatí dlužníci v oddluženích, zaplatíme my,” dodává Žižlavský.

Zvlášť zranitelné osoby

Musíme dodat, že větší skupinu dlužníků v oddluženích představují ještě důchodci a invalidé. Ti se ovšem oddluží už dnes za 3 roky bez dalšího.

“Ještě bych rád vyvrátil jeden omyl, který se týká matek samoživitelek. Ten omyl spočívá v tom, že by jim zkrácení oddlužení pomohlo,” pokračuje Žižlavský. “Pravý opak je pravdou. Plošné zkrácení oddlužení by je poškodilo,” říká a vysvětluje proč:

Matky samoživitelky jsou v oddluženích spíše na straně věřitelů než na straně dlužníků.

“Neplatiči výživného začínají často platit výživné až v oddlužení. Kdyby neplatili výživné, soud by jim totiž oddlužení zrušil a oni by nedosáhli odpuštění zbytku dluhů, což je důvod proč do oddlužení vstupují. Praxe ukazuje, že zkrácení oddlužení z 5-ti na 3 roky by přímo poškodilo samoživitele tím, že by se zkrátila doba, po kterou mají jejich děti jisté výživné, konkrétně z 60-ti na 36 měsíců,” uzavírá Žižlavský.

Dluh podnikatele není dluh spotřebitele

Příznivci plošného zkrácení oddlužení tvrdí, že je obtížné oddělovat dluhy z podnikání a dluhy ze spotřeby. Tím zdůvodňují potřebu zkrátit oddlužení všem bez rozdílu. Jejich argument ovšem vyvrací ekonomický expert Michal Kuděj:

Dluhy z podnikání a dluhy spotřebitelů se dají snadno oddělit.

“Je naprosto jasné, které dluhy vznikají v souvislosti s podnikáním, realizací podnikatelských záměrů, a které dluhy vznikají ze spotřeby. Považuji to za naprosto jednoznačně oddělitelné. Názory, které tvrdí, že nelze oddělit dluhy z podnikání od ostatních dluhů jsou zcela irelevantní,” říká Kuděj.

Mají lidé platit dluhy, když mohou?

“Pravidlo, že se mají dluhy platit, je jedno ze základních pravidel, na kterém stále stojí celé civilní právo,” říká docent Bohumil Havel z Akademie věd ČR.

System by měl vůči lidem vysílat zprávu, že je lepší, aby splnili, co se zavázali splnit, protože všechno ostatní je horší.

“Zdá se mi, že se stále víc a víc se u lidí posiluje myšlenka, že mají nárok na to, aby za ně někdo něco buď zaplatil, nebo jim něco odpustil. Podle mého názoru se rozměňují samotné základy společného soužití, když se do myšlení lidí podsouvá úvaha o tom, že by třeba nemuseli plnit, i kdyby vlastně mohli,” uzavírá Bohumil Havel.

Podívejte se na krátkou video-reportáž LEAGLEONE s klíčovými vstupy hlavních řečníků kulatého stolu. Nebo si poslechněte v autě, při sportu nebo u vaření podcast s celým záznamem akce, který pořídila ČTK.

Video najdete [zde](#).

Další články:

- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)
- [Legal Innovation Day 2026: AI v právu v praxi - inspirace, konkrétní řešení i prostor Libra](#)
- [Stabilizace M&A trhu v Evropě pokračuje, druhé letošní čtvrtletí slibuje oživení](#)
- [LEAGLE.ONE: Když spor nemusí skončit u soudu: proč byznys volí arbitráž](#)
- [Nová éra práce: České a slovenské firmy hledají funkční spolupráci lidí a AI. Klíčová je firemní kultura a důvěra](#)
- [Eversheds Sutherland posiluje M&A tým o Jiřího Moravce s praxí z USA](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #10: Proč bohatí lidé dělají fatální investiční chyby](#)
- [Klíčový pro střední a východní Evropu: Český bankovní sektor si udržuje stabilní a ziskovou pozici](#)
- [LEAGLE.ONE: Škola jako místo setkávání: Má být vzdělávání víc než jen předávání znalostí?](#)
- [Vedení BBH posiluje o přední expertku na soutěžní právo z A&O Shearman Ivanu Halamovou Dobíškovou](#)